

DECIZIE nr. 680 din 26 iunie 2012

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 73 alin. \(1\) din Legea nr. 263/2010](#) privind sistemul unitar de pensii publice

EMITENT: CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

PUBLICAT ÎN: MONITORUL OFICIAL nr. 566 din 9 august 2012

Augustin Zegrean	- președinte
Aspazia Cojocaru	- judecător
Acsinte Gaspar	- judecător
Petre Lăzăroiu	- judecător
Mircea Ștefan Minea	- judecător
Ion Predescu	- judecător
Puskas Valentin Zoltan	- judecător
Tudorel Toader	- judecător
Benke Karoly	- magistrat-asistent-șef

Cu participarea, în ședința publică din 24 mai 2012, a reprezentantului Ministerului Public, procuror Carmen-Cătălina Gliga.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 73 alin. (1) și [art. 74 din Legea nr. 263/2010](#) privind sistemul unitar de pensii publice, excepție ridicată de Sabin Andreescu în Dosarul nr. 56.896/3/2011 al Tribunalului București - Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale.

Dezbaterile au avut loc la data de 24 mai 2012 și au fost consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, când Curtea, având în vedere cererea de întrerupere a deliberărilor pentru o mai bună studiere a problemelor ce formează obiectul cauzei, în temeiul dispozițiilor art. 57 și [art. 58 alin. \(3\) din Legea nr. 47/1992](#), a dispus amânarea pronunțării pentru data de 29 mai 2012. La această dată, având în vedere cererea de întrerupere a deliberărilor motivată de necesitatea obținerii unor informații de la Casa Națională de Pensii Publice cu privire la modul de aplicare a [art. 73 alin. \(1\) din Legea nr. 263/2010](#) privind sistemul unitar de pensii publice și la calculul cuantumului pensiilor de invaliditate, în temeiul dispozițiilor art. 57 și [art. 58 alin. \(3\) din Legea nr. 47/1992](#), Curtea a dispus amânarea pronunțării pentru data de 26 iunie 2012, dată la care Curtea a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 28 noiembrie 2011, pronunțată în Dosarul nr. 56.896/3/2011, Tribunalul București - Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 73 alin. (1) și [art. 74 din Legea nr. 263/2010](#) privind sistemul unitar de pensii publice, excepție ridicată de Sabin Andreescu într-o cauză având ca obiect soluționarea unei contestații formulate împotriva deciziei prin care a fost respinsă cererea sa de acordare a unei pensii de invaliditate.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că, prin efectul dispozițiilor legale criticate, beneficiază de pensie de invaliditate cei care și-au pierdut capacitatea de muncă, cu excepția celor care au ajuns în această situație din cauza unor boli sau accidente care nu

au legătură cu munca. Or, în toate cazurile este vorba de incapacitatea de a munci a persoanei și de a-și asigura traiul, astfel încât distincția făcută prin textele legale criticate apare ca fiind nejustificată și discriminatorie.

Se mai arată că sunt încălcate și prevederile constituționale referitoare la nivelul de trai, întrucât o persoană care și-a pierdut întreaga capacitate de muncă ca urmare a unor boli ce nu au legătură cu profesia va beneficia numai de un ajutor de handicap în valoare de 293 lei, nu și de pensie de invaliditate. Aceste motive demonstrează și încălcarea obligației statului de a acorda o protecție specială persoanelor cu handicap.

Tribunalul București - Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale apreciază că excepția de neconstituționalitate formulată este întemeiată.

Potrivit prevederilor [art. 30 alin. \(1\) din Legea nr. 47/1992](#), încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Avocatul Poporului apreciază că textul legal criticat este constituțional. Se arată că legea criticată instituie o limitare a condițiilor de acordare a pensiei de invaliditate față de [Legea nr. 19/2000](#), dar că o atare optică legislativă este determinată de descurajarea pensionărilor pentru invaliditate care au generat în timp o creștere semnificativă a masei persoanelor asigurate înaintea vârstei standard de pensionare, cu scăderea concomitentă a numărului contribuabililor. O atare orientare ține de libertatea de reglementare a legiuitorului, libertate care este îngădită numai de principiul egalității. Or, dispozițiile legale criticate nu instituie discriminări, aplicându-se în mod egal tuturor celor vizați de ipoteza normei legale. Totodată, nu este încălcat nici art. 47 alin. (2) din Constituție, întrucât prevederile legale nu se aplică pensiilor aflate în plată.

În fine, se arată că excepția de neconstituționalitate ridicată presupune și modificarea și completarea textului de lege supus controlului de constituționalitate.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Potrivit dispozițiilor [art. 76 din Legea nr. 47/1992](#), Curtea Constituțională, prin încheierea pronunțată la data de 29 mai 2012, a dispus solicitarea de informații de la Casa Națională de Pensii Publice cu privire la modul în care aceasta aplică dispozițiile [art. 73 alin. \(1\) din Legea nr. 263/2010](#), precum și la modul concret de calcul al cuantumului pensiei de invaliditate. În acest din urmă caz, s-a solicitat exemplificarea modului de calcul al acestei pensii în cazul unei persoane ce se încadrează în grupa de vârstă 25-29 de ani și care are un stagiul de cotizare de 6 ani, pe de o parte, și o persoană ce se încadrează în grupa de vârstă 53-57 de ani și care are un stagiul de cotizare de 25 de ani, pe de altă parte.

Casa Națională de Pensii Publice, prin Adresa înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 4.106 din 18 iunie 2012, a răspuns la solicitarea Curții Constituționale, arătând, în esență, că stagiul de cotizare necesar la acordarea pensiei de invaliditate are în vedere faptul că sistemul public de pensii este unul de asigurări sociale și că excepțiile de la această regulă sunt strict determinate și fundamentate pe considerente de ordin medical ori pentru protecția specială a unor categorii de asigurați. Totodată, se subliniază că, în lipsa îndeplinirii condițiilor prevăzute de

[art. 73 alin. \(1\) din Legea nr. 263/2010](#), persoana prevăzută la art. 68 alin. (1) lit. a) din lege nu poate beneficia de pensie de invaliditate.

În ceea ce privește solicitarea Curții Constituționale de a se exemplifica modul de calcul al unei pensii de invaliditate în ipoteza menționată, se arată că, în condițiile unui punctaj lunar realizat de 1 punct, în primul caz, cuantumul pensiei este de 460 lei, iar, în cel de-al doilea, de 628 lei.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, informațiile comunicate de Casa Națională de Pensii Publice, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și [Legea nr. 47/1992](#), reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale [art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992](#), să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate, astfel cum a fost formulat, îl constituie dispozițiile art. 73 alin. (1) și [art. 74 din Legea nr. 263/2010](#) privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 852 din 20 decembrie 2010. În realitate, Curtea constată că autorul excepției este nemulțumit de soluția legislativă cuprinsă în [art. 73 alin. \(1\) din Legea nr. 263/2010](#), art. 74 din aceeași lege fiind mai degrabă folosit ca un argument în sensul neconstituționalității [art. 73 alin. \(1\) din Legea nr. 263/2010](#). În consecință, în conformitate cu jurisprudența sa, Curtea reține ca obiect al excepției de neconstituționalitate dispozițiile [art. 73 alin. \(1\) din Legea nr. 263/2010](#), care au următorul cuprins:

"(1) Persoanele care și-au pierdut capacitatea de muncă din cauza unor boli obișnuite sau a unor accidente care nu au legătură cu munca beneficiază de pensie de invaliditate dacă au realizat stagiul de cotizare necesar în raport cu vârsta, conform tabelului nr. 3.

Tabelul nr. 3

T

Vârsta persoanei la data emiterii deciziei medicale asupra capacității de muncă	Stagiul de cotizare necesar (ani)
până la 20 ani	1
de la 20-23 ani	2
23-25 ani	3
25-29 ani	6
29-33 ani	9
33-37 ani	11
37-41 ani	14

41-45 ani	17
45-49 ani	20
49-53 ani	23
53-57 ani	25
57-60 ani	26
Peste 60 de ani	27"

ST

Autorul excepției susține că dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 1 alin. (3) privind statul social, art. 16 privind egalitatea în drepturi, art. 47 privind nivelul de trai și ale art. 50 privind protecția persoanelor cu handicap.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că dispozițiile legale criticate, a căror soluție de principiu este similară cu cea cuprinsă în fostul [art. 57 din Legea nr. 19/2000](#) privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 140 din 1 aprilie 2000, în prezent abrogată, sunt o aplicare a prevederilor [art. 2 lit. c\) din Legea nr. 263/2010](#), respectiv a faptului că sistemul public de pensii are la bază principiul contributivității. Fiecare categorie de pensie acordată în temeiul acestei legi are în vedere acest principiu și este la aprecierea legiuitorului de a prevedea condițiile și criteriile necesare a fi îndeplinite pentru a beneficia de o anumită categorie de pensie sau alta, cu condiția de a nu încălca exigențele constituționale ce rezultă din prevederile constituționale aplicabile.

Astfel, pentru deschiderea dreptului la pensie, legiuitorul a prevăzut, de principiu, existența unui stagiou de cotizare minim sau complet, după caz, precum și o vârstă standard de pensionare. Îndeplinirea cumulativă, potrivit specificului fiecărui tip de pensie, a celor două condiții impuse dă naștere dreptului persoanei în cauză să beneficieze de pensie pentru limită de vârstă, anticipată, anticipată parțială, de invaliditate sau de urmaș.

În privința pensiei de invaliditate, Curtea reține că aplicarea strictă a celor două elemente pentru deschiderea dreptului la pensie încalcă principiul contributivității, ca element esențial al dreptului la pensie (cu privire la semnificația, importanța și valențele acestui principiu, a se vedea, cu titlu exemplificativ, [Decizia nr. 872 din 25 iunie 2010](#), [Decizia nr. 874 din 25 iunie 2010](#), publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 433 din 28 iunie 2010, sau [Decizia nr. 224 din 13 martie 2012](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 256 din 18 aprilie 2012). Principiul contributivității stă la baza întregului sistem public de pensii, dreptul la pensie, precum și cuantumul pensiei fiind acordat, respectiv determinat ca urmare a contribuțiilor realizate la bugetul asigurărilor sociale de stat. Contribuțiile astfel realizate nu se circumscriu numai pensiilor pentru limită de vârstă, ci și tuturor celorlalte pensii.

Este legitimă și constituțională stabilirea de către legiuitor a unei vârste standard de pensionare și a unui stagiou de cotizare minim sau

complet, după caz (a se vedea [Decizia nr. 1.612 din 15 decembrie 2010](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 888 din 30 decembrie 2010), însă, în privința pensiei de invaliditate, rațiunile care stau la baza reglementării unei vârste standard de pensionare sau a unui stagiou de cotizare minim ori complet nu mai subzistă. Pierderea totală sau cel puțin a jumătate din capacitatea de muncă din cauza bolilor obișnuite și a accidentelor care nu au legătură cu munca este un eveniment aleatoriu ce nu poate fi controlat de persoana în cauză, astfel încât stabilirea unei vârste și a unui stagiou minim de cotizare de la care poate fi acordată pensia de invaliditate nu se justifică. Condițiile pe care legiuitorul trebuie să le impună în acest caz trebuie să vizeze strict stagiul de cotizare deja realizat, astfel încât, indiferent de vârsta asiguratului, acesta să poată beneficia de o pensie de invaliditate potrivit contribuției realizate. În acest fel, pensia de invaliditate își păstrează natura juridică a unei prestații de asigurări sociale, nefiind transformată într-una socială.

În caz contrar, persoana asigurată, de principiu, ar ajunge în situația în care, deși și-a pierdut total capacitatea de muncă, deci nu mai poate fi încadrată în muncă, să nu beneficieze de contribuțiile deja realizate decât la împlinirea vârstei standard de pensionare, odată cu acordarea pensiei pentru limită de vârstă. O asemenea persoană este exclusă, în acest caz, de la beneficiul acordării pensiei de invaliditate, ceea ce este inadmisibil.

Așadar, legiuitorul nu poate impune condiții nerezonabile pentru persoanele care și-au pierdut total sau cel puțin jumătate din capacitatea de muncă din cauza bolilor obișnuite și a accidentelor care nu au legătură cu munca în privința acordării pensiei de invaliditate. De altfel, de principiu, în materie de pensii legiuitorul este ținut de o condiție de rezonabilitate (a se vedea [Decizia nr. 1.612 din 15 decembrie 2010](#)) - est modus in rebus. Or, în cazul de față, condiționând acordarea pensiei de invaliditate de împlinirea unei anumite vârste, dublată de realizarea unui anumit stagiou de cotizare, legiuitorul a încălcat această condiție de rezonabilitate și a afectat în mod direct dreptul la pensie al persoanelor prevăzute la [art. 68 alin. \(1\) lit. c\) din Legea nr. 263/2010](#).

De asemenea, Curtea constată că nu se poate justifica o soluție legislativă precum cea de față prin faptul că persoanele cu handicap beneficiază oricum de ajutoare în temeiul [Legii nr. 448/2006](#) privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1 din 3 ianuarie 2008. Astfel cum s-a arătat mai sus, pensia de invaliditate are natura juridică a unei prestații de asigurări sociale reglementate de art. 47 alin. (2) din Constituție, pe când ajutorul menționat are un caracter social, ce își găsește justificarea în art. 50 din Constituție; prin urmare, temeiurile acordării acestora sunt diferite.

Curtea nu poate reține susținerile autorului excepției de neconstituționalitate cu privire la încălcarea principiului egalității între persoanele aflate în ipoteza [art. 68 alin. \(1\) lit. a\) și b\), alin. \(2\), \(3\) și \(4\) din Legea nr. 263/2010](#) și cele prevăzute la art. 68 alin. (1) lit. c) din aceeași lege. Astfel cum s-a arătat mai sus, regula în materia pensiilor de invaliditate este cea a acordării acestora în funcție de contribuțiile deja realizate, ceea ce nu înseamnă că legiuitorul nu poate prevedea pe cale de excepție un regim juridic diferit în privința anumitor categorii de persoane aflate într-o situație specială, respectiv a celor care au nevoie de o protecție deosebită.

Având în vedere cele de mai sus, Curtea urmează a constata neconstituționalitatea sintagmei "în raport cu vârsta, conform tabelului nr. 3" din cuprinsul [art. 73 alin. \(1\) din Legea nr. 263/2010](#), acordarea pensiei de invaliditate urmând a fi realizată în funcție de stagiul de cotizare efectiv realizat de persoana asigurată.

Nu în ultimul rând, Curtea observă că legiuitorul este obligat ca în termen de 45 de zile de la publicarea prezentei decizii în Monitorul Oficial al României, Partea I, să pună de acord prevederile constatate ca fiind neconstituționale cu dispozițiile Constituției. În acest sens, Curtea constată că dispozițiile art. 147 alin. (1) din Constituție disting - cu privire la obligația de a pune de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției - între competența Parlamentului, pentru dispozițiile din legi, pe de o parte, și cea a Guvernului, pentru dispozițiile din ordonanțe ale acestuia, pe de altă parte, astfel încât, în acord cu jurisprudența Curții (a se vedea, în acest sens, [Decizia nr. 415 din 14 aprilie 2010](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 294 din 5 mai 2010), Guvernul nu poate adopta o ordonanță de urgență pentru a pune de acord prevederile constatate ca fiind neconstituționale cu dispozițiile Constituției, dar poate iniția un proiect de lege în acord cu cele stabilite prin prezenta decizie.

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1-3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al [art. 29 din Legea nr. 47/1992](#), cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
În numele legii
DECIDE:

Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Sabin Andreescu în Dosarul nr. 56.896/3/2011 al Tribunalului București - Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale și constată că sintagma "în raport cu vârsta, conform tabelului nr. 3" din cuprinsul [art. 73 alin. \(1\) din Legea nr. 263/2010](#) privind sistemul unitar de pensii publice este neconstituțională.

Definitivă și general obligatorie.

Prezenta decizie se comunică celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

Pronunțată în ședința publică din data de 26 iunie 2012.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent-șef,
Benke Karoly